

מבקרים

בשם אלוהים,

אתה מפוטר!

מבקר-הקולנוע ג'ון פיצ'נר-אלד מפרסם מזה 16 שנה את דעותיו של האמנות הרביעית בשבועון הלאומי הקאמפול. עיתון אמריקאי נפוץ ומוכר למדי. 16 שנה לא מצא בו איש שום רבב או דופי. במערכת כולם הסכימו שהוא מיטיב לדעת את מלאכתו. ואף ציוץ של טענה לא הושמע נגדו.

עד השבוע האחרון, כאשר קיבל פיצ'נר-אלד הודעת-פיטורין.

למה? משום שהמבקר התמים, אשר הא-מין כי הוא צריך להביע את דעתו הכנה על הסרטים שהוא רואה, בחר בין עשרת הסרטים החשובים של השנה האחרונה, את קלוקורק אורנג' (שייקרא בעברית, כנראה, "התפוז המיכנני") ואת הצגת ה"קולנוע האחרונה. אולם כאשר בחר אותם, הוא פשוט שכח ששני הסרטים הוכרו כ"אסורים" על-ידי הצנזורה הקאתולית ב-אמריקה.

התפוז המיכנני של קובריק הוא, לדעת מרבית המבקרים, אחת היצירות החשובות של הקולנוע בשנים האחרונות. האלימות, האונס והאכזריות שבו יש בהם לקח ומשך מעות אנושית עמוקה. פיטר בוגדאנוביץ', במאי הצגת הקולנוע האחרונה, הוא, לדעת רבים, תגלית הוליווד בשנה האחרונה. שני הסרטים גם יחד מועמדים לפרס אוסקר.

אבל מה כל זה לעומת המוסר הקא-תולי?

נפש הבהמה

פיטר בוגדאנוביץ' (ראה לעיל) היה מעורב לאחרונה בפרשה לא כל-כך נעימה, הקשורה בככורת סרטו החדש מה

"התפוז המיכנני"

לעזאזל האמנות, העיקר המוסר

העניינים, דוקטור? (מישפטי-היכר של הר ארנב באגט באני בסרטים המצויירים), בו משתתפים ריאן (סיפור אהבה) או'גיל וברברה סטריינד. בוגדאנוביץ', מבקר-קולנוע לשעבר, הח-ליט שהוא מכיר את מי שהיו חבריו ל-

אין כנווני יש לי סוני

ניקולאס ואלכסנדרה (גת, תל-אביב, ארצות-הברית) — ה"רעיון, שהיה כנראה ביסוד הסרט הזה, הוא להציג את המהפיכה הבולשביקית כפי שהש-תקפה בחייהם הפרטיים של הצאר ניקולאי ורעייתו אלכ-סנדרה. מה שיצא מן הדייסה ההיסטורית היקרה הזאת, הוא שהסרט מנסה כביכול לתרץ את המהפיכה הסובייטית ביחסים האינטימיים שבין אחרון הצארים לרעייתו הגר-מנית, ובלשון חדר-המיטות מתוצרת הוליווד — ביחסים שבין ניקי לסוני.

אפשר, בעצם, לכתוב ספר שלם על כל מה שחסר בסרט זה. הדמויות הסימפטיות יותר שבו מעוררות גי-חוך, הדמויות שצריכות להיות אנושיות, מצטיירות כאווי-ליות, הטיפשות שולטת בכל, ובעצם, אם לרדת לעומק העניין, הרי שהמהפיכה הרוסית, אליבא דסם שפיגל (מפיק הסרט) ושותפיו, פרצה משום שהצארונה שלטה בצאר, וראספוטין שלט בצארונה, והתאוות שלטו בראספוטין, והמחלה שלטה בצארניץ', וכן הלאה. היו שם גם בעיות סוציאליות, אבל אותן אפשר היה לפתור בנקל. לולא הסתבכה משפחת המלוכה בכל סבך היחסים האומלל הזה. פרט לכך שהוא מגיש היסטוריה משופצת, הסרט גם מוהל את כל שאינו במים, ומי שמצפה לשמוע סוף כל סוף משהו חדש בקשר לנסיכה אנאסטסיה, או למותו של ראספוטין, גם הוא יתאכזב. אין זה רק עלבון לאינטלי-גנציה של הצופה, אלא גם לתאוות-הרכילות של מוטב שלא לדבר על המישחק, מאחר וגם השחקנים הראשיים (הלא ידועים) וגם המישניים (הידועים מאוד)

אש על מפגינים: המהפיכה במיטה

נראים המומים באותה מידה מן התפקידים שהופקדו בידיהם. אשר לבמאי, פראנקלין שאפנר, אפשר למצוא אולי עקבות ליוצר "פאטון" בסצינה בה שולחים הצאר ואשתו המונים אל המוות, בשוויון נפש, כשהם מודאגים רק משלום בנם. אבל זהו אחד מאותם רגעים בוודים שצריך לחפש בנרות.

עצם העובדה שסרט זה מועמד לשישה פרסי אוסקר צריך להבהיר בצורה חדי-משמעית לקהל מה בדיוק ערך "האוסקר". מה הפלא שגורג' סי. סקוט סירב לקבלו?

על ענברים ואנשים

הזוכים המאושרים (פריס, תל-אביב, ארצות-הברית) — יתכן שבקנה-המידה של הראיליום ה"מודרני, המגיע מדי שנה לשיאים חדשים, כאשר עירום, אלימות, מוות ואכזריות הם מנת-יומו החלקית של צופה הקולנוע, נחשבת תוצרת אולפני דיסני לאנאכרוניזם.

היום, למשל, מאולפים עכברים חיים על-ידי בני-אדם כדי להרוג בני-אדם אחרים בלהיט אמריקאי השובר שיאי קופה ("וילארד"), בו בזמן שדיסני עצמו הביא לעולם את העכבר האנושי, המשעשע, המפוקח והמבריק ביותר שחי אי-פעם — הלא הוא מיקי מאו, אותו ייצור מצוייר שלדעת ציניקאים הוא השחקן הטוב ביותר שיצא אי-פעם מבין כותלי אולפן הוליוודי כלשהו.

מי שמתגעגע לראות את מעלליו של העכבר הממזרי הזה, ומי שיש בו עדיין די רגישות כדי ליהנות ממחול של עצי-היער ומן החכמות של ארנב שחצן, מי שמזדהה עדיין עם פרדיננד השור, שאינו אוהב את הקורידיה, ומעדיף את ריח פרחי-השדה — לכל אלה צמוייה שעה ומחצה של הנאה בקולנוע פריס, המציג עשרה מן הסרטים המצוייר-רים של דיסני, אשר זכו לפרסי "אוסקר" בין השנים 1932—1941.

הצפרדעים המכרכרות בביצה שליד "הטחנה הישנה", האילנות המתעוררים עם עלות השחר, או שלושת החזי-

מיקי ופלוטו: לא רוצה קורידיה

רונים המזמרים, המפילים את הזאב הרע לתוך סיר של מיררות-חיו, כל אלה חיים, תוססים ומבדרים יותר מהרבה מאובנים אנושיים, המוצגים לאחרונה בקולנוע.

זה שמאלץ? יתכן מאוד. אבל אם כן הדבר, מוטב היה אילו גיבורי "סיפור אהבה" היו מיקי מאו ורעייתו, מיני. אז זה היה לפחות שמאלץ פיקאנטי.

★ סיפור אחד של פשע (צפון, איטליה) — חיקוי משעשע של תעלומת רצח נוסח אגאתה כריסטי. עם גאסטונה מוישין בדמות שוטר כפרי, המסתיר מוח מבריק מאחורי חיצוניות שלומיאלית.

ירושלים

★ ★ שד משהת (הבירה, צרפת) — קלוד ללוש מבשל בסיגנונו המיוחד סיי פור-הטיפסה, שבו הדמות האהודה ביותר היא זו של החוטף, ואילו כל האורחים המהוגנים סביבו נראים נבזים ומנוולים. כל זה באווירה מצחיקה ומשעשעת. עם ז'אן לואי טריניטיניאן.

חיפה

★ ★ יהלומים לנצה (ארמון, אנגליה) — ג'יימס בונד מבדר יותר משהוא מור תה, עם הרבה המצאות, צילומים מרהיבי-עין ושון קונרי בתפקיד הראשי. ★ ★ קוראים לי טריניטי (עצמון, איטליה) — מערבון היתולי מלא גרוש מיבצעים אקרובטיים, ואפילו טיפידים אחת אינה נשכחת בו. להיט העונה.

אם בוגדאנוביץ' אינו מצליח לקלוע ל-טעם המבקרים, מה רוצים משווילי?

תדרוך

תל-אביב

★ ★ ★ דקמרון (סטודיו, איטליה) — בוקאצ'יו. בגירסתו המודרנית של הבמאי פ'אר פאולו פאזוליני, ממשיך להצליח ב-שוטים ולהרגיז את הבורגנים. תחוקנה ידיו.

★ ★ הארי המזוהם (אופיר, אר-צות-הברית) — פישעון קשוח ומקפיד את הדם. מבויים בווירטואוזיות על-ידי דון סיגל, על שוטר היוצא לצוד רוצח מטרופ כאילו היה זה אויבו האישי. מומלץ לבעלי עצבים חזקים.

★ ★ מילכוד 22 (אלנבי, ארצות-הברית) — אמנם רחוק מן הספר, אבל גם כך זוהי סאטירה מאקאברית חריפה נגד המיסד הסבאי ואוויליות המלחמה. מצולם היטב ומשוחק לעילא ולעילא על-ידי אלן ארקין, מרטין באלום, אורסון וולס. באק הנרי ואחרים.